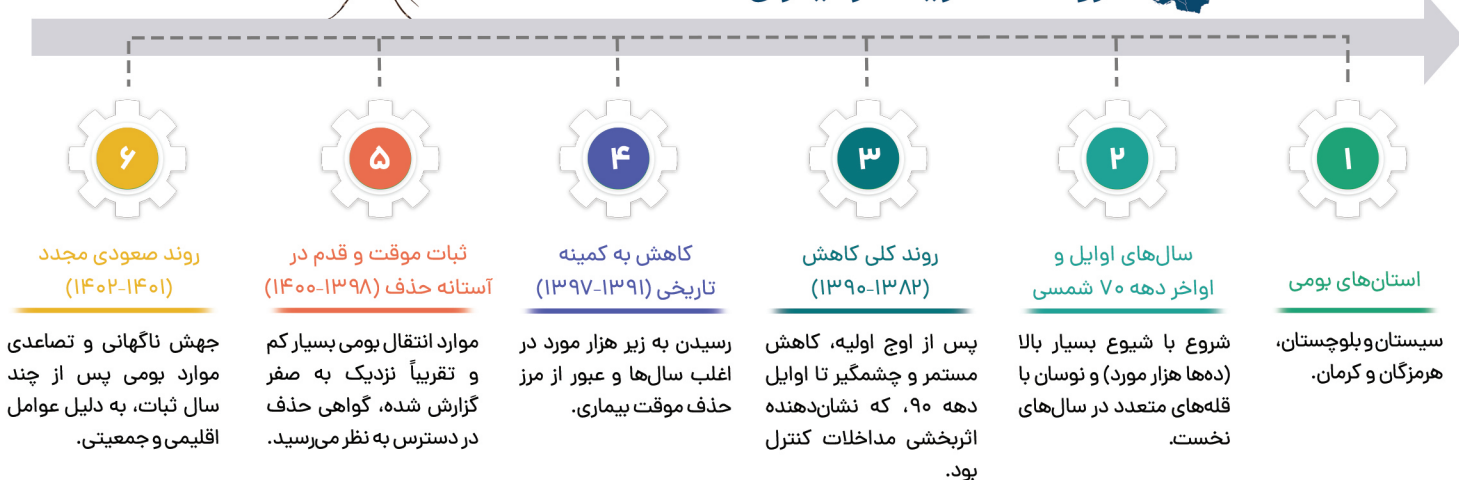

چرایی شکست برنامه حذف مالاریا در ایران

روند مالاریا در ایران

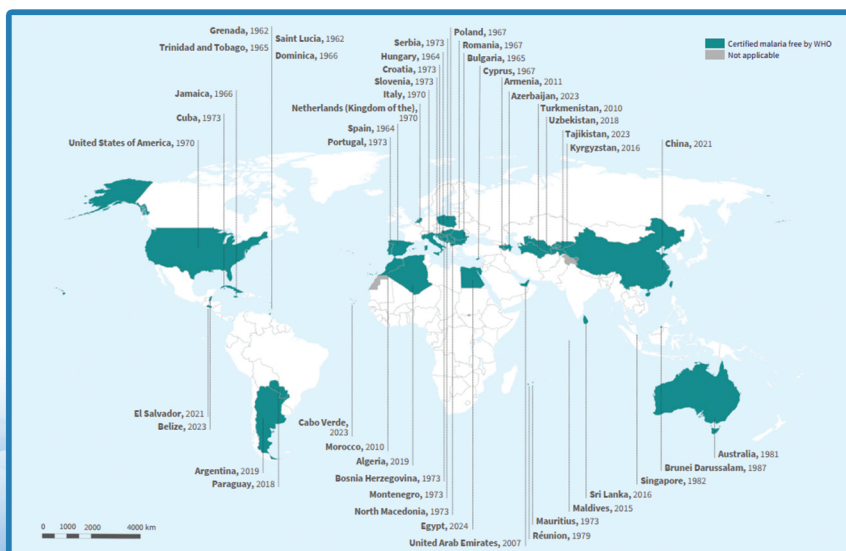
دستاوردهای جهانی حذف مالاریا

- از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴، از میان ۲۶ کشوری که سه سال متوالی بدون مورد بومی ماندند، ۱۸ کشور گواهی رسمی حذف را دریافت کرده‌اند.
- در سال ۲۰۲۳ میلادی چهار کشور آذربایجان، بلیز، کیپ‌ورد و تاجیکستان به‌طور همزمان مورد تأیید قرار گرفتند.
- در سال ۲۰۲۴، مصر به‌عنوان جدیدترین عضو، گواهی حذف را اخذ کرد و سومین کشور منطقه مدیترانه شرقی با این عنوان شد.
- گرجستان و ترکیه در مراحل ارسال درخواست برای گواهی حذف هستند و شمار کشورهای متقاضی این گواهی هر سال رو به افزایش است.

کشورها و مناطق گواهی‌شده

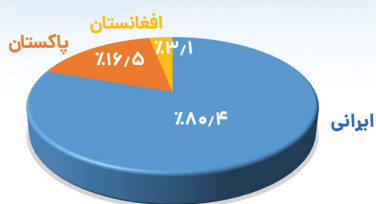
عاری از مالاریا

از سال ۱۹۶۰

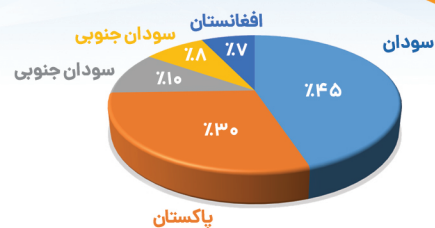
نقش مهاجران و پناهندگان

ترکیب ملیتی موارد مالاریا در بازه
۱۳۹۵ تا ۱۴۰۳:

موارد وارداتی به ایران در بازه
۱۳۹۵ تا ۱۴۰۳:

عمده موارد تأییدشده مالاریا در
منطقه مدیرانه شرقی در ۲۰۱۱ در
پنج کشور تمرکز داشت:

برنامه حذف مالاریا در ایران

۱- برنامه حذف مالاریا در ایران از سال ۱۳۸۸ آغاز و شامل چهار مرحله (آمادگی، حمله، استحکام، نگهداری) بود:

۲- هدف اصلی برنامه، حذف انتقال محلی گونه‌های پلاسمودیوم فالسیپاروم تا ۱۳۹۷ و پلاسمودیوم ویواکس تا ۱۴۰۱ بود.

۳- با اجرای مداوم سمپاشی، مراقبت موردی و نظارت آزمایشگاهی، از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ هیچ مورد بومی در کشور گزارش نشد و ایران در آستانه دریافت گواهی حذف قرار گرفت. از اوایل ۱۴۰۲، موارد بومی ناگهان افزایش یافت و امیدها به حذف کامل مالاریا در ایران تضعیف شد.

علل اصلی شکست برنامه حذف و افزایش موارد

منابع

- 1- Khazaei-Pool, M., Moosazadeh, M., Asadi-Aliabadi, M. et al. Gender characteristics, social determinants, and seasonal patterns of malaria incidence, relapse, and mortality in Sistan and Baluchistan province and other province of Iran: A systematic review and meta-analysis. BMC Infect Dis 25, 154 (2025). <https://doi.org/10.1186/s12879-025-10542-0>
- 2- Rahmani KH, Moradi GH, Erfan MK, Faraji L, Zamini GH, Mohammadian B, Karimi M, Bahrami F, Raeisi A. Malaria surveillance system in the Islamic Republic of Iran: history, structures, and achievements. Iranian Journal of Epidemiology. 2019. 15(4):313-22.
- 3- Khammarnia M, Peyvand M, Barfar E, Setoodehzadeh F, Kargar S, Rokni I, Ke H. Outbreak of Malaria in Southern Iran-Possible Ways to Manage. Jundishapur Journal of Microbiology. 2025 Mar 1;18(3):1-9.
- 4- World Health Organization, Eastern Mediterranean Region (Accessed June 15, 2025). Available at: <https://www.emro.who.int/health-topics/malaria/index.html>
- 5- Alizadeh I, Sedaghat MM. Current challenges for controlling and eliminating malaria in Iran. New Microbes New Infect. 2024 Aug 22;62:101464. doi: 10.1016/j.nmni.2024.101464. PMID: 39282142; PMCID: PMC11399732.
- 6- Saied AA, Salehi M, Shafaati M. Malaria elimination programme in Iran: challenges and opportunities. J Travel Med. 2024 Dec 10;31(8):taae101. doi: 10.1093/jtm/taae101. PMID: 39096507.
- 7- World Health Organization. World malaria report 2023: 20 December 2023. Geneva: WHO; 2023. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Available from: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240104440>
- 8- Darabi E, Fathi S, Heidari S, Nateghpour M. Prospects of Malaria Elimination Gaps in Iran. Iran J Public Health. 2022 Feb;51(2):466-468. doi: 10.18502/ijph.v51i2.8701. PMID: 35866115; PMCID: PMC9273496.